

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

[Η εφηβεία είναι μια μεγάλη πρόκληση και μια συναρπαστική εμπειρία για τους γονείς]

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα της συνέντευξης που παραχώρησε η παιδοψυχολόγος Αλεξάνδρα Καππάτου, στον δημοσιογράφο Πάνο Βασιλάκη (ιστότοπος in.gr στις 25-02-2015), με αφορμή την έκδοση του βιβλίου της «Παιδιά στην εφηβεία, γονείς σε κρίση» από τις Εκδόσεις Μίνωας.

Η εφηβεία είναι το ενδιάμεσο στάδιο, όπου το παιδί σταδιακά χάνει την παιδικότητά του και μπαίνει στην ενηλικίωση. Σε αυτή την μεταβατική και άκρως σημαντική περίοδο στη ζωή ενός παιδιού συμβαίνουν πάρα πολλές αλλαγές τόσο στο χαρακτήρα του και στη συμπεριφορά του όσο και στο σώμα του. Η Αλεξάνδρα Καππάτου στο βιβλίο της δίνει απαντήσεις και συμβουλές στους γονείς, ώστε να κατανοήσουν τις αλλαγές των παιδιών τους.

- Τι πρέπει να κάνουν οι γονείς για να παραμείνουν κοντά στα παιδιά τους;

Η εφηβεία είναι μια μεγάλη πρόκληση και μια συναρπαστική εμπειρία για τους γονείς. Στην επικοινωνία με τον έφηβο εκείνος που έχει την κύρια ευθύνη είναι ασφαλώς ο ενήλικας που είναι και ωριμότερος. Οι γονείς πρέπει να καταλάβουν ότι ο έφηβός τους μεγαλώνει και σταδιακά δεν θα έχουν τον πρώτο ρόλο στη ζωή του. Οι φίλοι του θα είναι το καταφύγιό του και οι γονείς το στήριγμά του στις δύσκολες στιγμές. Να δεχθούν ότι ο έφηβος θα αμφισβητήσει τον ρόλο και την εξουσία τους, ίσως συγκρουστεί και μαζί τους κάποιες φορές. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να γίνει ενήλικος. Να συζητούν για τα ενδιαφέροντά του και να είναι δεκτικοί στις παρέες του. Τέλος, να βοηθήσουν τον έφηβο να κατανοήσει ότι η αποδοχή τους είναι δεδομένη, ανεξάρτητα αν διαφωνούν με συγκεκριμένες πράξεις του.

- Στον έφηβο χρειάζεται να μπαίνουν όρια; Πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό;

Τα όρια είναι απαραίτητα, ανάλογα όμως με την ηλικία του παιδιού, την φάση που βρίσκεται και μετά από συζήτηση μαζί του. Ανά περιόδους αυτά μπορεί να αλλάζουν, μετά από διάλογο με τον έφηβο και σύμφωνα πάντα με την ωριμότητα που διαθέτει. Είναι αναγκαίο όμως τα όρια να μην είναι ασφυκτικά και να μην προκαλούν αντιδράσεις στον έφηβο, γιατί τότε δεν θα επιφέρουν το ποθητό αποτέλεσμα. [...]

Κείμενο 2

Μια λεπτομέρεια σε παιδικό ημερολόγιο

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το ανέκδοτο διήγημα της Κωνσταντίνας Δούκα (1944-) «Μια λεπτομέρεια σε παιδικό ημερολόγιο», στο βιβλίο «Ελληνική Λογοτεχνία, Πανόραμα Ελληνικού Διηγήματος», 2001, Αθήνα: Εκδόσεις «Αλέξανδρος».

Ο πατέρας μου θα 'πρεπε να 'χει γεννηθεί με το σημάδι του πολύ πρακτικού ανθρώπου. Ενώ η μητέρα μου και ο μικρούλης αδελφός μου κέρδισαν χωρίς κόπο την εμπιστοσύνη και την φροντίδα του, σε μένα η αγάπη του ήταν πάντα συγκρατημένη. Γιατί είμαι το πρώτο παιδί και ο πατέρας μου ήθελε να γεννηθώ αγόρι. Τι κρίμα... Έγινα κορίτσι και ασχημούτσικο, όπως λένε οι άλλοι, ίδια η γιαγιά μου η μπιρμπιλομάτα¹ που έκρυβε τα τεράστια αυτιά της μέσα σ' ένα καφετί φακιόλι. Εγώ βέβαια δεν ντρέπομαι καθόλου για όλα αυτά και θα 'μουν πολύ χαρούμενη αν και οι άλλοι έπαιρναν τα πράγματα όπως είναι.

Ο πατέρας μου είπε μια μέρα: «Τώρα το 'χω κιόλας παραδεχτεί. Ήταν κουταμάρα μου ν' ανησυχώ. Η υπόθεση τέλειωσε αφού έγινε ο διάδοχος».

Ύστερα, με φώναξε να πάω κοντά του και μου ψιθύρισε.

«Να! Πάρε και συ ένα δώρο».

Και με φίλησε στο μέτωπο. Ήταν κάτι που δεν το περίμενα. Ο πατέρας συνηθίζει να λέει σοβαρά πως τις γυναίκες από τη μέρα που θα γεννηθούν πρέπει να τις έχεις σε απόσταση. Μόνο για τα απαραίτητα. Σ' αυτή την τελευταία φράση όλοι γελάνε. Κι ακόμη μετράει πόσα ξοδεύει για τη μόρφωσή μου.

«Η γυναίκα είναι για την πάστρα² και το νοικοκυριό» υποστηρίζει και γω τρέμω μήπως μου κόψουν τα γράμματα και παρακαλάω να μ' αφήσουν να μάθω δύο πράγματα παραπάνω από κείνους.

«Μη λες κουταμάρες Χαρούλα! Ό,τι και να κάνεις, εδώ θα φτάσεις. Στα πιατικά» φωνάζει η μητέρα από την κουζίνα. Όμως το 'χει καημό που δεν ξέρει τίποτε και την γελάνε ως και στο ζύγι.

Για τον αδελφό μου έχουμε κιόλας στην άκρη κομπόδεμα. Το 'χω δει. Συχνά – πυκνά με βάζουν να πλένω τα χέρια μου πριν πιάσω τον «διάδοχο». Έτσι λένε το μωρό μας. Καμιά φορά το ξεχνάω κι ο πατέρας φωνάζει.

ΘΕΜΑΤΑ

---

¹ Με τα παιχνιδιάρικα μάτια

² Καθαριότητα

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να συνοψίσεις σε 50-60 λέξεις τι προτείνει στο Κείμενο 1 η παιδοψυχολόγος στους γονείς, για να διατηρήσουν τους διαύλους επικοινωνίας με τα έφηβα παιδιά τους.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να εντοπίσεις στις απαντήσεις της παιδοψυχολόγου στο Κείμενο 1 τρεις (3) εκφράσεις που δείχνουν αναγκαιότητα (μονάδες 6) και να εξηγήσεις πώς συμβάλλουν στην πειστικότητα του κειμένου (μονάδες 4).

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να μετατρέψεις τις υπογραμμισμένες ρηματικές φράσεις του Κειμένου 1 σε ρήματα, σύμφωνα με το παράδειγμα, κάνοντας και τις απαραίτητες αλλαγές στη σύνταξη (μονάδες 10). Ποια διαφορά παρατηρείς ως προς το ύφος λόγου; (μονάδες 5)

Παράδειγμα: ... συμβαίνουν πάρα πολλές αλλαγές τόσο στο χαρακτήρα του και στη συμπεριφορά του όσο και στο σώμα του → αλλάζουν πάρα πολλά τόσο στο χαρακτήρα του και στη συμπεριφορά του όσο και στο σώμα του.

- 1) Η Αλεξάνδρα Καππάτου δίνει απαντήσεις και συμβουλές στους γονείς (1η παράγραφος)
- 2) εκείνος που έχει την κύρια ευθύνη είναι ασφαλώς ο ενήλικας (2η παράγραφος)
- 3) Οι φίλοι του θα είναι το καταφύγιό του (2η παράγραφος)
- 4) οι γονείς (θα είναι) το στήριγμά του στις δύσκολες στιγμές.(2η παράγραφος)
- 5) να είναι δεκτικοί στις παρέες του (2η παράγραφος)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις τη στάση που τηρούν οι γονείς – ο πατέρας και η μητέρα – απέναντι στην ανατροφή και στις ανάγκες (συναισθηματικές, εκπαιδευτικές κ.λπ.) της κόρης τους. Να αναπτύξεις την απάντησή σου σε 100 - 150 λέξεις.

Μονάδες 15